

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Методичні рекомендації
до організації самостійної роботи із навчальної дисципліни
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю D7 «Торгівля» денної та заочної форм навчання

Електронний ресурс

Рецензенти:

Н. Г. Дуна – к. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та світового господарства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Я. М. Деренська – к. екон. наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 4 від 23 січня 2026 року)*

- 3-12 **Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва** : методичні рекомендації до організації самостійної роботи із навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю D7 «Торгівля» денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] / уклад. О. Ю. Литовченко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. – (PDF 36 с.)

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва» розроблені з метою підвищення ефективності самостійної навчальної діяльності студентів. Видання містить питання для самостійного опрацювання та поглибленого вивчення теми, завдання для самостійної роботи, питання для самоконтролю, а також орієнтовну літературу для глибшого опрацювання матеріалу. Матеріали спрямовані на формування фахових компетентностей майбутніх фахівців спеціальності D7 «Торгівля», розвиток критичного та аналітичного мислення, здатності до самостійного прийняття рішень у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

УДК 658.15:005.9

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2026

© Литовченко О. Ю., уклад., 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	5
Тема 1. Теоретичні засади забезпечення фінансово-економічною безпекою підприємства.....	5
Тема 2. Чинники впливу на фінансово-економічну безпеку підприємства.....	8
Тема 3. Механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.....	11
Тема 4. Організація підрозділу з фінансово-економічної безпеки підприємства.....	13
Тема 5. Державне регулювання фінансово-економічної безпеки підприємств.....	16
Тема 6. Інформаційне забезпечення фінансово-економічної безпеки.....	19
Тема 7. Аналітичне забезпечення фінансово-економічної безпеки.....	23
Тема 8. Управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства.....	25
Тема 9. Адаптація та адаптивна реакція підприємств.....	28
Тема 10. Організація фінансово-економічної розвідки.....	31
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35

ВСТУП

Самостійна робота студентів є невід'ємною складовою сучасного освітнього процесу й важливим елементом підготовки фахівців у сфері торгівлі, здатних ефективно реагувати на виклики нестабільного економічного середовища. Вона спрямована на поглиблення теоретичних знань, розвиток аналітичного мислення, умінь критичного оцінювання фінансово-економічної інформації та прийняття управлінських рішень в умовах ризиків і загроз.

Методичні рекомендації для самостійної роботи розроблені відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю D7 – Торгівля (денна і заочна форма навчання) та орієнтовані на формування комплексного уявлення про систему забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва. У змісті рекомендацій враховано актуальні проблеми та сучасні підходи до організації фінансової безпеки, ризик-менеджменту, інформаційного та аналітичного забезпечення, державного регулювання, стратегічного управління й адаптаційної здатності підприємств.

Матеріали побудовані з урахуванням тематичного розподілу дисципліни, містять перелік питань для самостійного опрацювання, завдання аналітичного й дослідницького характеру, контрольні запитання для самоперевірки та рекомендації щодо літературних джерел.

Запропоновані методичні рекомендації покликані забезпечити: системне засвоєння студентами навчального матеріалу; формування вмінь застосовувати здобуті знання в реальних умовах діяльності підприємства; розвиток здатності до самостійного мислення, пошуку рішень і професійної відповідальності.

Результати самостійної роботи будуть слугувати основою для ефективного засвоєння практичного матеріалу, успішного складання підсумкових оцінювань та формування фахових компетентностей, необхідних для управління фінансово-економічною безпекою підприємств.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного опрацювання:

1. Еволюція поняття «безпека» в економічній науці та господарській практиці.
2. Порівняльна характеристика видів безпеки підприємства та взаємозв'язок між ними.
3. Система рівнів економічної безпеки: характеристика, особливості функціонування.
4. Значення економічної безпеки як елементу національної безпеки держави.
5. Комплексна структура економічної безпеки підприємства: зміст і функціональні блоки.
6. Ресурсно-функціональний підхід до визначення підсистем економічної безпеки.

Питання для поглибленого вивчення теми:

1. Як роль держави в економічній безпеці підприємства змінюється залежно від економічної ситуації в країні?
2. Які основні методи державного регулювання фінансово-економічної безпеки підприємств використовуються в Україні?
3. Як взаємодія між державою та підприємствами забезпечує стабільність фінансово-економічної безпеки?
4. Яким чином міжнародне співробітництво та угоди між державами впливають на фінансово-економічну безпеку підприємств?

5. Які законодавчі ініціативи останніх років мають найбільший вплив на фінансово-економічну безпеку підприємств в Україні?

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Проаналізуйте підходи до класифікації економічної безпеки підприємства та сформууйте власну модель взаємопов'язаних складових.

Рекомендації: Опрацюйте наукові публікації, де подано різні підходи до поділу економічної безпеки (функціональний, ресурсний, системний). Створіть схему або таблицю, що відображає логіку вашої моделі.

Завдання 2. Дослідіть законодавчу та нормативну базу України, яка регламентує економічну безпеку підприємств. Зробіть узагальнюючий аналітичний огляд.

Рекомендації: Зверніть увагу на Господарський кодекс, Податковий кодекс, Закон «Про основи національної безпеки України», інші галузеві нормативні акти. Структуруйте інформацію за напрямками впливу (фіскальний, правовий, антимонопольний тощо).

Завдання 3. Розробіть систему критеріїв оцінки фінансово-економічної безпеки підприємства у сфері торгівлі.

Рекомендації: Визначте ключові показники (ліквідність, платоспроможність, рентабельність тощо) та встановіть порогові значення, які свідчать про критичний рівень безпеки. Обґрунтуйте вибір кожного індикатора.

Завдання 4. Підготуйте аналітичну записку з оцінкою впливу зовнішніх макроекономічних загроз на фінансово-економічну безпеку підприємств у за останні 5 років.

Рекомендації: Використовуйте статистичні джерела, аналітику НБУ, профільні економічні портали. Виділіть 3–5 ключових загроз і проаналізуйте їх динаміку та вплив.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає сутність поняття «безпека» з точки зору економічної теорії?

2. Які характерні ознаки має фінансово-економічна безпека підприємства?
3. Які види безпеки доцільно виокремлювати на рівні суб'єкта господарювання?
4. Як співвідносяться поняття «небезпека», «загроза» та «ризик»?
5. Які внутрішні й зовнішні фактори впливають на стан економічної безпеки підприємства?
6. Назвіть функціональні складові економічної безпеки згідно з ресурсно-функціональним підходом.
7. Які завдання покладаються на систему фінансово-економічної безпеки підприємства?
8. Чим відрізняється поняття «економічна безпека підприємства» від «фінансової безпеки»?
9. Визначте ключові принципи формування фінансово-економічної безпеки підприємства.
10. Що таке «порогові значення» економічної безпеки та як вони встановлюються?
11. Які концептуальні моделі економічної безпеки ви знаєте?
12. Охарактеризуйте взаємозв'язок між фінансовою, виробничою та кадровою безпекою підприємства.
13. Як здійснюється оцінка рівня економічної безпеки підприємства?
14. Які теоретичні підходи використовуються для класифікації загроз економічній безпеці?
15. Яке місце фінансово-економічна безпека займає в системі стратегічного управління підприємством?
16. Чим обумовлена необхідність інтегрованого підходу до безпеки підприємства?
17. У чому полягає відмінність між загальноекономічною та секторальною безпекою?

18. Як економічна безпека підприємства пов'язана з його конкурентоспроможністю?

19. Які методи ідентифікації небезпек застосовуються на сучасних підприємствах?

20. Як відбувається трансформація теоретичних засад безпеки в практичну площину діяльності підприємства?

Література: базова [1-5]; допоміжна [8-10, 14]; інтернет-ресурси [1, 3, 4]

ТЕМА 2. ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного опрацювання:

1. Порівняльна характеристика системного й ситуаційного підходів до аналізу загроз.

2. Інституційні чинники нестабільності економічного середовища.

3. Сучасні індикатори ризику та їх роль у забезпеченні фінансово-економічної безпеки.

4. Внутрішні загрози: причини, динаміка, інструменти виявлення.

5. Методи ідентифікації фінансових загроз: переваги та обмеження.

6. Структура аналітичного процесу нейтралізації загроз та ризиків.

Питання для поглибленого вивчення теми:

1. Як зміни в макроекономічному середовищі впливають на фінансово-економічну безпеку підприємства?

2. Які внутрішні фактори є найбільш значущими для забезпечення фінансової безпеки підприємства?

3. Яким чином технологічні інновації можуть виступати як чинник фінансово-економічної безпеки підприємства?

4. Як оцінити рівень ризику та загрози для фінансово-економічної безпеки підприємства?

5. Як кризові ситуації в країні або світі можуть змінити стратегію фінансово-економічної безпеки підприємства?

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Проведіть систематизацію зовнішніх та внутрішніх загроз для підприємства відповідно до класифікаційних ознак (джерело, напрям впливу, зона виникнення, масштаб, частота).

Рекомендації: Сформууйте аналітичну таблицю, в якій чітко виокреміть кожен тип загроз, супроводжуючи прикладами з практики підприємств. Використовуйте джерела бізнес-аналітики або кейси українських компаній.

Завдання 2. Розробіть карту загроз для умовного підприємства у сфері роздрібної торгівлі (структуруйте за функціональними зонами: фінанси, персонал, ІТ, операційна діяльність).

Рекомендації: Застосуйте принципи ризик-менеджменту: для кожної загрози оцініть імовірність виникнення та рівень потенційної шкоди. Позначте критичні точки, що потребують моніторингу.

Завдання 3. Сформулюйте пропозиції щодо удосконалення системи моніторингу та попередження загроз фінансово-економічній безпеці в середніх підприємствах.

Рекомендації: Побудуйте логічну структуру із зазначенням функцій, відповідальних осіб, періодичності оцінювання, індикаторів, каналів інформування. Обґрунтуйте важливість автоматизації.

Питання для самоконтролю:

1. Що включає поняття «загроза фінансово-економічній безпеці підприємства»?
2. Які основні групи чинників впливають на фінансово-економічну безпеку?
3. Чим загроза відрізняється від ризику?
4. Яким чином класифікуються загрози за джерелом походження?
5. Які внутрішні загрози можуть формуватися в управлінській підсистемі підприємства?

6. Які загрози пов'язані з макроекономічними коливаннями?
7. У чому полягає особливість фінансових ризиків для підприємств торгівлі?
8. Які методи використовуються для виявлення та ідентифікації загроз?
9. В чому полягає суть SWOT-аналізу у виявленні загроз?
10. Як здійснюється оцінка ймовірності реалізації загроз?
11. Назвіть основні етапи аналізу загроз фінансово-економічній безпеці.
12. Які підходи існують до побудови карти ризиків?
13. В чому полягає сутність концепції вразливості підприємства до зовнішніх факторів?
14. Які інструменти нейтралізації фінансових ризиків найефективніші в умовах турбулентності ринку?
15. Які завдання стоять перед менеджментом щодо реагування на ідентифіковані загрози?
16. Як корпоративна культура впливає на сприйняття і реагування на загрози?
17. Які системи раннього попередження загроз використовуються у практиці бізнесу?
18. Що таке «сигнальні індикатори» та як вони функціонують у системі безпеки?
19. Як змінюється ризик-профіль підприємства залежно від його фінансового стану?
20. Які програмні продукти використовуються для автоматизованого моніторингу ризиків?

Література: базова [1-7]; допоміжна [8-14]; інтернет-ресурси [1-5].

ТЕМА 3. МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного опрацювання:

1. Характеристика основних підходів до формування механізму безпеки (ресурсний, функціональний, системний).
2. Принципи побудови ефективного механізму забезпечення безпеки на підприємстві.
3. Алгоритм формування політики забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.
4. Методи оцінки ефективності функціонування механізму безпеки.

Питання для поглибленого вивчення теми:

1. Визначення ролі стратегічного управління в реалізації механізму фінансово-економічної безпеки.
2. Адаптивний механізм управління фінансово-економічною безпекою.
3. Координація внутрішніх підсистем у забезпеченні фінансової безпеки.
4. Як змінюється механізм безпеки у разі реалізації кризового сценарію?
5. Як здійснюється реалізація стратегій безпеки в механізмі управління?

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Побудуйте структурно-логічну модель механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства, включаючи всі підсистеми (інформаційну, організаційну, правову, аналітичну, ресурсну).

Рекомендації: Скористайтесь системним підходом до побудови моделей, зобразіть взаємозв'язки між елементами. Додайте короткий опис функцій кожної підсистеми.

Завдання 2. Проаналізуйте приклади механізмів забезпечення безпеки на конкретних українських або міжнародних підприємствах. Зробіть порівняльний аналіз.

Рекомендації: Оберіть 2 підприємства з різних галузей. Використайте SWOT-аналіз для виявлення сильних та слабких сторін кожної моделі.

Завдання 3. Складіть матрицю пріоритетних фінансово-економічних інтересів підприємства за критеріями: стратегічність, ступінь ризику, значущість для стабільності.

Рекомендації: Використайте метод аналізу за Парето або аналітичну ієрархічну модель (АНР) для оцінювання вагомості кожного інтересу.

Завдання 4. Опишіть алгоритм впровадження механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки на новому підприємстві. Визначте ключові етапи та ресурси.

Рекомендації: Розбийте процес на етапи (оцінка середовища, ідентифікація ризиків, формування структури механізму, запровадження контролю). Додайте графік реалізації.

Завдання 5. Розробіть теоретичну модель реалізації фінансових інтересів підприємства в умовах високого рівня загроз. Обґрунтуйте вибір інструментів реалізації.

Рекомендації: Врахуйте поєднання захисних та адаптивних стратегій. Використайте інструменти стратегічного фінансового планування та сценарного аналізу.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає сутність механізму фінансово-економічної безпеки підприємства?
2. Які функції виконує механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки?
3. Що включає ресурсно-функціональний підхід у побудові механізму безпеки?

4. Які структурні елементи складають механізм фінансово-економічної безпеки?
5. Як взаємодіють стратегічний і тактичний рівні управління в системі безпеки?
6. У чому полягає відмінність між превентивним і реактивним підходами в механізмі безпеки?
7. Що включає система фінансово-економічних інтересів підприємства?
8. Як визначається пріоритетність інтересів у механізмі безпеки?
9. Що таке «дерево фінансових інтересів» підприємства?
10. Які методи використовуються для моделювання сценаріїв розвитку загроз?
11. Чим відрізняються функціональні та організаційні компоненти механізму?
12. Яку роль відіграє аналітична підсистема в механізмі безпеки?
13. Як класифікуються загрози у межах механізму безпеки підприємства?
14. Які ключові критерії ефективності механізму безпеки?
15. Які інформаційні потоки забезпечують функціонування механізму безпеки?

Література: базова [2-6]; допоміжна [9-13]; інтернет-ресурси [1,3,4].

ТЕМА 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДРОЗДІЛУ З ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного опрацювання:

1. Основні функції підрозділу з фінансово-економічної безпеки підприємства.
2. Визначення оптимальної організаційної структури підрозділу.

3. Кадрове забезпечення та кваліфікаційні вимоги до персоналу підрозділу.

4. Взаємодія підрозділу з іншими структурними підрозділами підприємства.

5. Методи оцінки ефективності функціонування підрозділу фінансово-економічної безпеки.

6. Нормативно-правове забезпечення діяльності підрозділу фінансово-економічної безпеки.

7. Потенційні загрози у разі відсутності ефективної організації підрозділу.

Питання для поглибленого вивчення теми:

1. Визначення взаємозв'язку між рівнем централізації функцій безпеки та ефективністю реагування на загрози.

2. Аналіз впливу цифрових технологій та автоматизації на трансформацію завдань підрозділу фінансово-економічної безпеки.

3. Дослідження критеріїв оцінки ефективності функціонування підрозділу в умовах економічної нестабільності.

4. Виявлення бар'єрів і ризиків при впровадженні підрозділу з фінансово-економічної безпеки на підприємствах малого бізнесу.

5. Оцінка ролі корпоративної культури та етичних стандартів у діяльності підрозділу безпеки.

6. Розробка механізму внутрішньої взаємодії підрозділу безпеки з підрозділами фінансів, аудитом та службою комплаєнсу.

7. Моделювання стратегічного впливу функціонування підрозділу фінансово-економічної безпеки на загальну конкурентоспроможність підприємства.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Сформуйте перелік базових критеріїв оцінки фінансово-економічної безпеки та охарактеризуйте кожен із них з точки зору впливу на стабільність підприємства.

Рекомендації: Скористайтесь підходами різних шкіл: фінансової аналітики, стратегічного управління, ризик-менеджменту.

Завдання 2. Побудуйте структурно-логічну модель (схему) організаційної структури служби фінансово-економічної безпеки підприємства з урахуванням її елементів, ознак і принципів діяльності.

Рекомендації: Використовуйте підходи з фінансової аналітики, стратегічного управління та ризик-менеджменту для визначення основних підрозділів служби фінансово-економічної безпеки, їх взаємодії та побудови ефективної організаційної структури з урахуванням принципів комплексності, незалежності та прозорості. Визначте тип організаційної моделі (централізовану чи децентралізовану) залежно від специфіки підприємства.

Завдання 3. Складіть пропозиції щодо вдосконалення системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства з урахуванням виявлених слабких місць.

Рекомендації: Проведіть SWOT-аналіз поточної системи безпеки обраного для дослідження підприємства. Використовуйте методи стратегічного управління для формування пропозицій.

Питання для самоконтролю:

1. Що включає система управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві?
2. Хто відповідає за координацію дій у сфері безпеки на підприємстві?
3. Які функції можуть бути делеговані підрозділу фінансово-економічної безпеки?
4. Які підходи застосовуються до формування структури підрозділу?
5. Як визначається чисельність працівників підрозділу безпеки?
6. Які професійні компетенції мають бути у співробітників підрозділу безпеки?

7. У чому полягає роль інформаційно-аналітичної діяльності в роботі підрозділу?
8. Які внутрішні документи регламентують діяльність підрозділу безпеки?
9. Як забезпечується взаємодія підрозділу безпеки з іншими службами підприємства?
10. Які показники використовуються для оцінювання ефективності роботи підрозділу?
11. Як цифрові технології змінюють підходи до організації підрозділів безпеки?
12. Яким чином організаційна структура підприємства впливає на формування підрозділу фінансово-економічної безпеки?
13. У чому полягають відмінності стратегічного та оперативного управління фінансово-економічною безпекою на рівні спеціалізованого підрозділу?
14. Чим обумовлюється вибір централізованої або децентралізованої моделі побудови системи безпеки?
15. У яких випадках доцільно залучати зовнішні структури (аутсорсинг) до забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства?

Література: базова [1-7]; допоміжна [8-14]; інтернет-ресурси [1-5].

ТЕМА 5. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Питання для самостійного опрацювання:

1. Інституційні основи державного регулювання економічної безпеки підприємств в Україні.
2. Взаємозв'язок між економічною безпекою держави та безпекою суб'єктів господарювання.

3. Роль держави у формуванні та підтриманні безпечного бізнес-середовища.

4. Аналіз впливу правового поля на рівень фінансово-економічної безпеки підприємств.

5. Значення міждержавних економічних угод у забезпеченні безпеки підприємств.

6. Законодавчі механізми протидії недобросовісній конкуренції та захисту прав суб'єктів ринку.

7. Юридична відповідальність підприємств та їх керівництва за порушення безпекових норм.

8. Система державного контролю за дотриманням законодавства в сфері фінансової безпеки.

Питання для поглибленого вивчення теми:

1. Вплив нормативно-правових актів на фінансово-економічну безпеку підприємств в Україні.

2. Роль податкової політики у забезпеченні стабільності та безпеки підприємств.

3. Функції державних органів у процесі оцінки та моніторингу фінансово-економічної безпеки підприємств.

4. Способи, якими державне регулювання підтримує ефективне управління ризиками підприємств.

5. Взаємозв'язок державної підтримки та фінансово-економічної безпеки підприємств.

6. Механізми боротьби з економічними злочинами та фінансовими махінаціями через державний контроль.

7. Вплив міжнародних стандартів та угод на політику державного регулювання фінансово-економічної безпеки в Україні.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Проведіть аналіз законодавчої бази України щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств. Визначте прогалини та суперечності.

Рекомендації: Опрацюйте ключові положення Цивільного, Господарського, Кримінального, Податкового кодексів. Визначте, які з них потребують оновлення або узгодження.

Завдання 2. Оцініть ефективність діяльності Антимонопольного комітету України в контексті захисту економічних інтересів підприємств.

Рекомендації: Ознайомтесь із річними звітами Комітету. Наведіть приклади рішень, які вплинули на фінансову безпеку підприємств.

Завдання 3. Підготуйте аналітичну записку щодо впливу міждержавних економічних угод України на умови ведення бізнесу в розрізі обраної галузі.

Рекомендації: Зосередьтесь на Угоді про асоціацію з ЄС. Виділіть як позитивні, так і ризикові аспекти.

Завдання 4. Порівняйте правове забезпечення економічної безпеки в Україні та одній з країн ЄС. Виділіть ключові відмінності в підходах.

Рекомендації: Зверніть увагу на регламенти щодо боротьби з фінансовими махінаціями, захисту інвесторів та прозорості звітності.

Завдання 5. Розробіть пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правових механізмів захисту підприємств від економічних загроз.

Рекомендації: Сформулюйте обґрунтовані ініціативи на основі виявлених прогалин. Підкріпіть кожну пропозицію посиланням на нормативну базу або прикладом із практики.

Питання для самоконтролю:

1. Які функції виконує держава у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств?
2. У чому полягає механізм впливу законодавчого регулювання на діяльність суб'єктів господарювання?

3. Які органи влади здійснюють контроль за дотриманням економічної безпеки?
4. Як співвідноситься фінансово-економічна безпека підприємства з національною безпекою?
5. Яка нормативна база визначає поняття та засоби забезпечення економічної безпеки?
6. Яке значення має антимонопольне законодавство для забезпечення конкуренції?
7. Як здійснюється захист прав підприємств у випадку порушення конкурентного законодавства?
8. Які міжнародні угоди України спрямовані на забезпечення економічної безпеки бізнесу?
9. Як формується система економічної безпеки фірми у правовому аспекті?
10. У чому полягає значення колективних угод у внутрішньому регулюванні економічної безпеки підприємства?
11. Як міжнародні стандарти бухгалтерського обліку впливають на економічну прозорість підприємства?
12. Яка роль державного аудиту в системі економічної безпеки?
13. Які є механізми захисту бізнесу від рейдерських захоплень?
14. Які нормативні документи регламентують державну політику у сфері протидії економічним злочинам?

Література: базова [1-5]; допоміжна [9-11, 13]; інтернет-ресурси [1, 3-5].

РОЗДІЛ 2. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

ТЕМА 6. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Питання для самостійного опрацювання:

1. Види інформаційного забезпечення процесу планування фінансово-економічної безпеки.
2. Джерела інформації для визначення та моніторингу стану фінансово-економічної безпеки підприємства.
3. Особливості інформаційного забезпечення в контексті захисту фінансової та комерційної інформації.
4. Методи захисту конфіденційної інформації в системі фінансово-економічної безпеки підприємства.
5. Інформаційно-аналітичні системи, що використовуються для моніторингу фінансово-економічної безпеки підприємства.

Питання для поглибленого вивчення:

1. Важливість та роль інформаційного забезпечення в контексті фінансово-економічної безпеки підприємства.
2. Ключові фактори впливають на ефективність інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.
3. Як інформаційна безпека та фінансова безпека взаємопов'язані між собою у сучасних умовах?
4. Яким чином управління конфіденційною інформацією забезпечує фінансово-економічну безпеку підприємства?
5. Роль великих даних (Big Data) у формуванні фінансово-економічної безпеки підприємства.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Проаналізуйте, як використання новітніх технологій (блокчейн, штучний інтелект) може вплинути на рівень інформаційної безпеки підприємства.

Рекомендації: Зосередьтесь на конкретних технологіях та їх можливості підвищити або знизити рівень безпеки підприємства, зокрема, у фінансовій сфері.

Завдання 2. Оцініть рівень інформаційної безпеки підприємства за допомогою SWOT-аналізу.

Рекомендації: Розгляньте всі внутрішні та зовнішні фактори, що можуть впливати на інформаційну безпеку підприємства. Виділіть слабкі місця і запропонуйте методи їх усунення.

Завдання 3. Розробіть заходи щодо підвищення інформаційної безпеки для підприємства, що працює з великими обсягами конфіденційної фінансової інформації.

Рекомендації: Зосередьтесь на важливих аспектах захисту, таких як використання багаторівневих систем доступу, впровадження технологій шифрування даних і політики захисту персональних даних.

Питання для самоконтролю:

1. Яке значення інформаційного забезпечення для ефективного управління фінансово-економічною безпекою підприємства?
2. Які функції виконують інформаційно-аналітичні системи в процесі забезпечення фінансово-економічної безпеки?
3. Які джерела інформації є найбільш важливими для визначення стану фінансово-економічної безпеки підприємства?
4. Яким чином інформація використовується для виявлення потенційних загроз фінансово-економічній безпеці підприємства?
5. Як здійснюється захист комерційної та фінансової інформації в рамках підприємства?

6. Які основні категорії інформації повинні бути включені в систему інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки?
7. Яким чином забезпечується контроль за достовірністю фінансової інформації підприємства?
8. Які методи використовуються для обробки фінансової інформації з метою прийняття стратегічних рішень?
9. Як зниження рівня інформаційної безпеки може вплинути на загальний рівень фінансово-економічної безпеки підприємства?
10. У чому полягає роль технологій в управлінні інформацією для забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства?
11. Як підприємства повинні захищати конфіденційну інформацію від витоку та несанкціонованого доступу?
12. Які ризики виникають при неправильній організації інформаційної безпеки на підприємстві?
13. Як забезпечити захист даних у разі використання зовнішніх постачальників послуг в інформаційній системі?
14. Як здійснюється збір і обробка даних для проведення внутрішнього аудиту фінансово-економічної безпеки підприємства?
15. Яке місце у загальній структурі безпеки підприємства займає інформаційна безпека?
16. Яким чином проведення регулярного моніторингу інформаційної безпеки сприяє підвищенню ефективності управлінських рішень?
17. Які є міжнародні стандарти інформаційної безпеки, що повинні застосовувати підприємства в Україні?
18. Як забезпечити інтеграцію різних інформаційних систем для комплексного моніторингу фінансово-економічної безпеки?
19. Яким чином інформаційна система може допомогти в прогнозуванні потенційних загроз фінансово-економічній безпеці?
20. Як здійснюється аналіз великих масивів даних для виявлення прихованих фінансових загроз?

Література: базова [3-7]; допоміжна [10-13]; інтернет-ресурси [1-5].

ТЕМА 7. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Питання для самостійного опрацювання:

1. Місце аналітичного забезпечення у загальній системі управління фінансово-економічною безпекою підприємства.
2. Зв'язок аналітичного забезпечення з прогнозуванням фінансово-економічної безпеки.
3. Методи оцінки фінансово-економічної безпеки підприємства на основі фінансових показників.
4. Методика оцінки ризиків у контексті фінансово-економічної безпеки підприємства.
5. Оцінка впливу зовнішніх факторів на фінансово-економічну безпеку підприємства.
6. Способи комплексної оцінки фінансово-економічної безпеки підприємства та її адаптація до змін у зовнішньому середовищі.

Питання для поглибленого вивчення:

1. Аналіз основних методів оцінки фінансових ризиків та їх вплив на стабільність підприємства.
2. Визначення ролі фінансових індикаторів у формуванні системи аналітичного забезпечення безпеки.
3. Оцінка ефективності використання аналітичних інструментів для виявлення економічних загроз на підприємстві.
4. Визначення взаємозв'язку між внутрішнім і зовнішнім середовищем підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки.
5. Вивчення впливу фінансового моніторингу на попередження та управління економічними ризиками.
6. Аналіз впливу аналітичних даних на розробку стратегій запобігання фінансовим зловживанням і махінаціям.

7. Оцінка ефективності аналітичних методів у вимірюванні результативності заходів, спрямованих на фінансово-економічну безпеку підприємства.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Розробіть аналітичний звіт про рівень фінансово-економічної безпеки підприємства на основі фінансових показників.

Рекомендації: Збір фінансових даних за останні кілька років. Використовуйте методи фінансового аналізу для визначення ризиків та факторів, що впливають на безпеку підприємства. Зробіть висновки і пропозиції щодо покращення ситуації.

Завдання 2. Проведіть оцінку ризиків банкрутства підприємства за допомогою дискримінантного аналізу.

Рекомендації: Зберіть необхідні фінансові дані (показники ліквідності, рентабельності, тощо). Використовуйте відповідні формули дискримінантного аналізу для прогнозування ймовірності банкрутства.

Завдання 3. Розробіть комплексну систему індикаторів для оцінки фінансово-економічної безпеки підприємства.

Рекомендації: Визначте основні фінансові показники, які мають найбільший вплив на фінансову безпеку підприємства. Складіть таблицю, де вказано, як ці показники впливають на загальний стан безпеки.

Завдання 4. Оцініть вплив зовнішніх економічних факторів на фінансово-економічну безпеку підприємства.

Рекомендації: Використовуйте дані щодо макроекономічних факторів, таких як інфляція, зміни валютного курсу, економічна політика держави. Проаналізуйте їх вплив на діяльність підприємства і розробіть рекомендації щодо адаптації до змін.

Питання для самоконтролю:

1. Яким чином аналітичне забезпечення фінансово-економічної безпеки пов'язане з іншими функціями управління на підприємстві?

2. Які методи використовуються для оцінки рівня фінансово-економічної безпеки підприємства?
3. Які індикатори використовуються для вимірювання фінансово-економічної безпеки підприємства?
4. Як здійснюється визначення ймовірності банкрутства підприємства на основі аналітичних даних?
5. Яка роль прогнозування в забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємства?
6. Яким чином оцінка рівня фінансово-економічної безпеки допомагає зменшити ризики банкрутства підприємства?
7. Яка методика використовується для здійснення інтегральної оцінки рівня фінансово-економічної безпеки?
8. Які інструменти фінансового аналізу є найбільш ефективними для визначення загроз фінансово-економічній безпеці?
9. Як підвищити точність прогнозів фінансово-економічної безпеки за допомогою статистичних методів?
10. Які методи використовуються для оцінки ефективності аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства?

Література: базова [1-7]; допоміжна [8-14]; інтернет-ресурси [1-5].

ТЕМА 8. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного опрацювання:

1. Інструменти управління фінансово-економічною безпекою підприємства.
2. Алгоритм функціонування механізму управління фінансово-економічною безпекою підприємства.
3. Основні принципи антикризового фінансового управління підприємством.

4. Ризик-менеджмент як складова частина управління фінансово-економічною безпекою.

5. Фінансовий контролінг у системі управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

6. Механізм управління кризовими ситуаціями підприємства: фінансові інструменти.

7. Процес розробки фінансової стратегії підприємства для забезпечення економічної безпеки.

8. Методи розробки сценаріїв розвитку подій та їх роль у плануванні фінансово-економічної безпеки підприємства.

Запитання для поглибленого вивчення:

1. Як структура управління фінансово-економічною безпекою залежить від масштабу підприємства?

2. Які фактори необхідно враховувати при розробці механізмів управління фінансово-економічною безпекою?

3. Як змінюється процес управління фінансово-економічною безпекою підприємства в умовах економічної нестабільності?

4. Яким чином організаційна структура підприємства впливає на ефективність управління фінансово-економічною безпекою?

5. Як інтеграція управлінських інструментів, таких як фінансовий контролінг та антикризове управління, підвищує ефективність фінансово-економічної безпеки?

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Розробіть алгоритм управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

Рекомендації: Визначте ключові етапи управлінського процесу: виявлення загроз, оцінка ризиків, планування заходів для мінімізації загроз, контроль результатів. Опишіть інструменти на кожному етапі та формулюйте рекомендації для практичного застосування.

Завдання 2. Проведіть аналіз фінансової стратегії підприємства в умовах фінансової нестабільності.

Рекомендації: Зібрати інформацію про поточну стратегію підприємства, проаналізувати її відповідність вимогам фінансово-економічної безпеки. Визначте слабкі сторони та розробіть рекомендації для коригування стратегії з урахуванням можливих кризових ситуацій.

Завдання 3. Розробіть фінансову стратегію підприємства на основі SWOT-аналізу для забезпечення його фінансово-економічної безпеки.

Рекомендації: Здійснити SWOT-аналіз підприємства: визначити його сильні та слабкі сторони, можливості та загрози. Розробити фінансову стратегію, яка враховує усі ці аспекти, щоб підвищити рівень фінансової безпеки.

Завдання 4. Створіть систему прогнозування фінансово-економічної безпеки підприємства за допомогою сценаріїв розвитку подій.

Рекомендація: Оцініть ймовірні зміни на ринку, в економічному середовищі, в політичній ситуації та розробіть кілька сценаріїв розвитку подій. На основі цих сценаріїв сформулюйте стратегії для забезпечення стабільності підприємства в різних умовах.

Питання для самоконтролю:

1. Яка роль механізму управління фінансово-економічною безпекою в загальній стратегії підприємства?
2. Що є основними інструментами управління фінансово-економічною безпекою?
3. Які принципи антикризового управління необхідні для забезпечення фінансової безпеки підприємства?
4. Які методи використовуються для управління фінансовими ризиками підприємства?
5. В чому полягає роль фінансового контролінгу в управлінні безпекою підприємства?

6. Як система управління ризиками пов'язана з антикризовими заходами на підприємстві?
7. Як розробити фінансову стратегію підприємства для забезпечення фінансово-економічної безпеки?
8. Що таке сценарії розвитку подій у плануванні фінансово-економічної безпеки підприємства і як вони допомагають прогнозувати ризики?
9. Які типи фінансово-інвестиційних стратегій можуть бути застосовані для забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства?
10. Як функціонує система бенчмаркінгу для забезпечення фінансової безпеки на підприємстві?
11. Яка роль контролю в плануванні та прогнозуванні фінансово-економічної безпеки?
12. Як використання статистичних даних допомагає в прогнозуванні фінансово-економічної безпеки?
13. Які підходи до оцінки економічної ситуації на підприємстві слід використовувати в кризових умовах?
14. Як вплив зовнішніх факторів може бути врахований у фінансовому плануванні підприємства?
15. Які організаційні засади застосовуються при використанні бенчмаркінгу в управлінні фінансово-економічною безпекою?

Література: базова [1-7]; допоміжна [8-14]; інтернет-ресурси [1-5].

ТЕМА 9. АДАПТАЦІЯ ТА АДАПТИВНА РЕАКЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ

Питання для самостійного опрацювання:

1. Основні типи адаптації підприємства: параметрична, структурна.
2. Види адаптаційних стратегій підприємства.
3. Вплив адаптації на фінансову стійкість підприємства.
4. Особливості інформаційного забезпечення адаптації підприємства до змін у зовнішньому середовищі.

5. Стратегії адаптації підприємства в умовах економічних криз.
6. Роль внутрішніх факторів підприємства у процесі адаптації.

Запитання для поглибленого вивчення:

1. Визначення чинників, що формують адаптивний потенціал підприємства в умовах змінного середовища.
2. Аналіз стратегій адаптації підприємств до економічної нестабільності та ринкових ризиків.
3. Дослідження взаємозв'язку між організаційною структурою та здатністю підприємства до адаптації.
4. Оцінка ефективності адаптивних управлінських рішень у кризових ситуаціях.
5. Вивчення ролі корпоративної культури у формуванні адаптивної поведінки підприємства.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Проаналізуйте зовнішнє середовище і визначте основні загрози для підприємства. Розробіть адаптаційну стратегію на основі отриманих даних.

Рекомендації: Для виконання завдання потрібно провести аналіз основних макроекономічних і мікроекономічних змін, вивчити політичну, економічну та соціальну ситуацію, яка може вплинути на діяльність підприємства. Визначте можливі загрози та розробіть стратегію адаптації, враховуючи можливі зміни в законодавстві, коливання на ринку, конкуренцію.

Завдання 2. Оцініть вплив зовнішніх факторів на фінансово-економічну безпеку підприємства та розробіть заходи для зменшення негативного впливу.

Рекомендації: Здійсніть SWOT-аналіз підприємства, розглядаючи зовнішні фактори як можливості та загрози. Після цього розробіть конкретні заходи, спрямовані на пом'якшення негативного впливу, зокрема в аспектах фінансової безпеки.

Завдання 3. Розробіть план для моніторингу змін у зовнішньому середовищі, що впливають на адаптацію підприємства.

Рекомендації: Опишіть систему моніторингу зовнішніх змін, яку можна використовувати для швидкого реагування на зміни у макроекономічній ситуації, законодавстві, ринкових умовах. Визначте джерела інформації та інструменти для оцінки впливу цих змін на підприємство.

Завдання 4. Проаналізуйте внутрішні ресурси підприємства для адаптації до зовнішніх змін. Визначте можливості і обмеження на цьому етапі.

Рекомендації: Оцініть поточний рівень ресурсів підприємства (фінансових, кадрових, технологічних). Визначте, які з цих ресурсів є наявними для підтримки процесу адаптації, а які потрібно зміцнити або вдосконалити для підвищення ефективності адаптаційних заходів.

Завдання 5. Розробіть бюджет адаптації підприємства до змін в економічному середовищі.

Рекомендації: Створіть прогнозний бюджет, який враховує можливі витрати на адаптацію підприємства до змін зовнішнього середовища. Врахуйте необхідні інвестиції в інфраструктуру, маркетинг, підготовку кадрів та інші напрямки для ефективної адаптації.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке адаптація підприємства і чому вона важлива для фінансово-економічної безпеки?
2. В чому полягає сутність параметричної та структурної адаптації підприємства?
3. Які фактори зовнішнього середовища найбільше впливають на адаптаційні процеси підприємства?
4. Які типи адаптивних реакцій виникають у підприємств у відповідь на економічні труднощі?
5. Як внутрішні ресурси та фактори підприємства визначають його адаптивний потенціал?

6. Які зміни на зовнішньому ринку найчастіше потребують оперативної адаптації?

7. Як оцінити ефективність адаптаційних стратегій у короткостроковій та довгостроковій перспективі?

8. Які наслідки може мати невірно обрана стратегія адаптації в умовах ринкової нестабільності?

9. Які інструменти та методи використовуються для моніторингу змін у зовнішньому середовищі?

10. Яким чином прогнозування ринкових змін сприяє формуванню гнучкої адаптаційної політики підприємства?

Література: базова [3-7]; допоміжна [5, 8-14]; інтернет-ресурси [1-5].

ТЕМА 10. ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ РОЗВІДКИ

Питання для самостійного опрацювання:

1. Сутність фінансово-економічної розвідки в системі забезпечення стратегічного розвитку підприємств.

2. Місце і значення фінансово-економічної розвідки в стратегічному управлінні підприємством.

3. Джерела інформації фінансово-економічної розвідки.

4. Методи збору інформації в фінансово-економічній розвідці.

5. Оцінка ефективності фінансово-економічної розвідки на підприємстві.

6. Використання фінансово-економічної розвідки для аналізу конкурентів підприємства.

Запитання для поглибленого вивчення:

1. Основні цілі та завдання фінансово-економічної розвідки на підприємстві.

2. Взаємозв'язок між розвідувально-аналітичною діяльністю та стратегічною безпекою підприємства.

3. Етапи організації системи фінансово-економічної розвідки у корпоративній структурі.
4. Методи збору, обробки та інтерпретації економічно значущої інформації в умовах конкурентного середовища.
5. Роль відкритих джерел інформації у здійсненні фінансово-економічної розвідки.
6. Етичні та правові межі ведення фінансово-економічної розвідки в бізнесі.
7. Визначення ефективності функціонування підрозділу фінансово-економічної розвідки на підприємстві.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Оцініть роль фінансово-економічної розвідки в системі стратегічного розвитку підприємства. Розробіть план фінансово-економічної розвідки для підприємства, що має на меті мінімізацію ризиків у сфері економічної безпеки.

Рекомендації: Використовуйте методи SWOT-аналізу для виявлення сильних і слабких сторін системи фінансово-економічної розвідки підприємства. Створіть чіткий план дій для покращення розвідувальної роботи, враховуючи потенційні економічні загрози.

Завдання 2. Розробіть ефективну стратегію фінансово-економічної розвідки для підприємства, що працює на міжнародному ринку. Оцініть можливості та загрози, які можуть виникнути в результаті зовнішніх економічних факторів.

Рекомендації: Розгляньте міжнародний контекст, вивчіть зовнішньоекономічні фактори, такі як валютні коливання, зміни в законодавстві, політична ситуація в країнах партнерів. Оцініть можливі загрози для фінансової безпеки підприємства та розробіть стратегію для зменшення цих ризиків.

Завдання 3. Визначте джерела фінансово-економічної розвідки, які є найбільш актуальними для підприємства, що працює у секторі інновацій та високих технологій.

Рекомендації: Проаналізуйте наявні джерела інформації, звертаючи увагу на технологічні інновації, публікації в наукових та професійних виданнях, дані конкурентів, а також державні та міжнародні економічні показники. Визначте, які з них є найбільш актуальними для вашого підприємства в умовах високих технологій.

Завдання 4. Розробіть систему показників для оцінки ефективності фінансово-економічної розвідки підприємства. Обґрунтуйте вибір показників.

Рекомендації: Для виконання завдання використовуйте методику ключових показників ефективності (КРІ). Вибір показників має ґрунтуватися на специфіці діяльності підприємства, важливості точності інформації та її швидкості отримання.

Завдання 5. Проаналізуйте вплив фінансово-економічної розвідки на процес прийняття інвестиційних рішень на підприємстві. Розробіть рекомендації щодо вдосконалення процесу.

Рекомендації: Зосередьтеся на методах збору та аналізу фінансової інформації, що дозволяє оцінити ризики та потенціал інвестицій. Оцініть, як ці дані використовуються в процесі прийняття рішень і розробіть пропозиції для вдосконалення інформаційного забезпечення інвестиційних рішень.

Питання для самоконтролю:

1. Що розуміється під фінансово-економічною розвідкою та як вона впливає на безпеку підприємства?
2. У чому полягає стратегічне значення фінансово-економічної розвідки для підприємства?
3. Які основні функції фінансово-економічної розвідки виконуються для забезпечення економічної безпеки?
4. Якими методами здійснюється збір інформації для фінансово-економічної розвідки?

5. Які джерела інформації є найбільш ефективними для фінансово-економічної розвідки підприємства?

6. Як здійснюється оцінка ефективності роботи системи фінансово-економічної розвідки підприємства?

7. Які методи можна застосувати для аналізу конкурентного середовища на основі даних фінансово-економічної розвідки?

8. Як інформація, отримана в результаті фінансово-економічної розвідки, може бути використана для стратегічного планування підприємства?

9. Які ризики пов'язані з недотриманням стандартів фінансово-економічної розвідки?

10. Як дані фінансово-економічної розвідки використовуються для прогнозування майбутніх фінансових ризиків?

Література: базова [5-7]; допоміжна [10, 12-14]; інтернет-ресурси [1,3-5].

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова література

1. Вівчар О. І. Безпека бізнесу. Безпека бізнесу: [Навчальний посібник] / Вівчар О. І. – Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2019 – 277 с.
2. Економічна та майнова безпека бізнесу: навчальний посібник / Б.М. Андрушків, Л.Я. Малюта. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. – 180 с.
3. Економічна безпека підприємства : підруч. / А .М. Штангрет, М. М. Караїм, О. В. Халіна, Х. О. Мандзіновська ; за заг. ред. А. М. Штангрет. – Львів : Укр. акад. друкарства, 2016. – 284 с.
4. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. / О.С. Марченко ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. екон. теорії. Харків : Право, 2022. – 246 с.
5. Економічна безпека: електронний навчальний посібник комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс] / Н.П. Карачина, А. В. Вітюк. Вінниця : ВНТУ, 2023. – 112 с.
6. Кузенко Т.Б. Фінансова безпека підприємства: навч. посіб. / Т. Б. Кузенко, Л. С. Мартюшева, О. Ю. Литовченко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 304 с.
7. Небава М.І. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. / М.І. Небава, Ю.В. Міронова. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 73 с.

Допоміжна література

8. Живко З.Б., Сватюк О.Р., Копитко М.І. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навчальний посібник. за заг. ред. З.Б. Живко. Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 456 с.
9. Загрози соціально-економічній безпеці України: монографія / С.В. Онищенко, О.А. Маслій, А.Д. Глушко, А.В. Черв'як. Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2022. – 375 с.
10. Економічна безпека підприємництва в Україні: монографія / Г.В. Ситник, Г.В. Блакита, Н.М. Гуляєва та ін. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 284 с.
11. Економічна безпека : навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020.– 139 с.
12. Яструбецька Л. С. Фінансова безпека суб'єктів підприємництва в Україні в умовах гібридних загроз: монографія. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022. – 369 с.

Інтернет-ресурси

1. Литовченко О.Ю. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва. Електронний ресурс Moodle. URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=9887>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Литовченко Олена Юріївна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Методичні рекомендації
до організації самостійної роботи із навчальної дисципліни
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю D7 «Торгівля» денної та заочної форм навчання

В авторській редакції

Підписано до розміщення 23.01.2026. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 1,92. Обсяг 0,623 Мб. Зам. № 10/26.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна